

הלכות טוען ונטען פרק ו

א. המודה בפני שנים שיש לפלוני אצלו מנה, ואמר להן בדרך הודיה לא דרך שיחה אף על פי שלא אמר להם אתם עדי, ואף על פי שאין התובע עמו הרי זו עדות. תבעו בדין למחר אם אמר לא היו דברים מעולם, אין שומעין לו; ומשלים על פיהם. ואם היה עד אחד נשבע, הואיל ואמר דרך הודיה.

ב. טען כשתבעו בעדים אלו ואמר, שלא להשביע את עצמי הודיתי נאמן ונשבע הסת. ואם כשהודה בפניהם היה התובע עמו אינו יכול לטען ולומר, כדי להראות שאיני עשיר הודיתי; אבל אם טען שנתן, נאמן ונשבע הסת.

ג. כל המודה בפני שנים, אינו יכול לחזור ולומר משטה הייתי בו, ואין צריך לומר, אם הודה בפני שלושה; אבל מחיבין אותו לתן בהודית פיו: שכל האומר בדרך הודיה, הרי זה כאומר אתם עדי.

ד. אבל אין כותבין אלא אם אמר להם, כתבו וחתמו ותנו לו; וצריכין להמליך בו, כמו שבארנו. וכן אם הודה בבית דין, אחר ששלחו לו כמו שיתבאר הרי אלו כותבין: והוא שיהיו בית דין מכירין את שניהם, כדי שלא יערימו שניהם לחיב איש אחר.

ה. בית דין שלשלושה שהיו יושבין מעצמן במקום הקבוע להן, ובא התובע וקבל לפניהם, ושלחו שליח אצל הנתבע, ובא והודה בפניהם הרי אלו כותבין, ונותנין לבעל דינו. אבל אם לא היו קבועין, ולא שלחו לו אפלו קבץ אותן והושיב השלושה, והודה בפניהן ואמר היו עלי דינין, ובא אחר כך התובע, ואמר להם כתבו לי הודיתו אין כותבין: שמא יתן לו, ונמצא זה תובע אותו בשטר.

ו. במה דברים אמורים, במטלטלין. אבל אם הודה בקרקעות, אפלו בפני שנים אף על פי שלא קנו מידו, ולא אמר להם כתבו ותנו הרי אלו כותבים ונותנין: שאין כאן לחוש שמא יתן לו, ונמצא תובעו פעם שניה.

ז. שטר הודיה שיצא, ולא היה כתוב בו אמר לנו כתבו וחתמו ותנו לו הרי הוא כשר: שחזקה היא שאלו לא אמר להם כתבו וחתמו ותנו לו, לא היו כותבין.

ח. היה כתוב בשטר הודה פלוני בפנינו בבית דין אם אין כתוב בו שהיו שלושה, או דברים ששומעין מכללן שהיו שלושה חוששין שמא שנים היו, וטעו ודמו שההודיה בשנים הודיה בבית דין היא; ולפיכך אין דנין בו דין שטר כשר.

ט. כבר בארנו שהודיה בבית דין או עדות בבית דין, כמלוה הכתובה בשטר; ולפיכך כותבין ונותנין לבעל דינו. במה דברים אמורים, בשלא קבל עליו את הדין, עד ששלחו והביאוהו כמו שבארנו.

י. אבל שנים שבאו לדין, ותבע אחד מהן את חברו ואמר, מנה לי בידיך, ואמר לו הנתבע הין יש לך בידי בין שאמרו לו הדינין חייב אתה לתן לו, בין שאמרו לו צא תן לו, ויצא ואמר פרעתי נאמן, וישבע הסת שפרעו. לפיכך אם חזר התובע לדינים, ואמר כתבו לי הודיתו אין כותבין לו, שמא פרעו. וכן מי שנתחייב שבועה בבית דין, ויצא ואמר נשבעתי נאמן, ואין משיביעין

אותו שנשבע. היו העדים מעידין אותו שלא נשבע, החזק כפרן לאותה שבועה; ואינו נאמן לעולם לומר נשבעתי, עד שיודה לו בעל דינו, או יביא עדים שנשבע בפניהם.

יא. שנים שבאו לדין, ונתחייב האחד לשני, ואמרו לו צא תן לו, ויצא וחזר ואמר פרעתי, ועדים מעידים אותו שלא פרעו החזק כפרן לאותו ממון. אמרו לו חייב אתה לתן לו, ויצא וחזר ואמר פרעתי, ועדים מעידין אותו שלא פרעו לא החזק כפרן: שזה נשמט מהן, עד שיחקרו דינו.

יב. לפיכך אם חזר פעם אחרת, וטען שפרע זה הממון שנתחייב בו בפניהם, ולא היו שם עדים שמכחישין אותו פעם שניה הרי זה נשבע הסת שפרעו, ונפטר. לפיכך היו בקיאי הדעת בספרד, כשיודה הלווה או כשיתחייב שבועה בבית דין, אומר לו בפני בית דין היו עלי עדים שלא יפרעני או שלא ישבע לי, אלא בפני עדים.

יג. מי שהודה בבית דין שאני חייב לזה התובע מנה, ואחר כך אמר נזפרתי שפרעתי לו חובו זה שהודיתי בו, והרי עדים הרי זו עדות מועלת, ועושין על פיהם: שהרי לא הכחיש עדיו, ואינו כאומר לא לויתי מעולם.

יד. יש לטוען בבית דין לחזר ולטען טענה אחרת, להכחיש הטענה הראשונה, וסומכין על טענתו האחרונה, ואף על פי שלא נתן אמתלה לטענה הראשונה; ואף על פי שיצא מבית דין וחזר, יש לו לחזר ולטען ולהפך כל טענה שירצה, עד שיבואו העדים. אבל מאחר שיבואו העדים, ויכחישו טענתו האחרונה שסמך עליה אינו יכול להשיאה לטענה אחרת, אלא אם כן נתן אמתלה לטענה שסמך עליה, ויש במשמעה כמו שהשיא בזאת הטענה האחרת. והוא, שלא יצא מבית דין; אבל אם יצא מבית דין אינו יכול לחזר ולטען אחר שבאו עדים, שמא אנשים רעים למדוהו טענות שלשקר. וכן כל כיוצא בזה.

הלכות טוען ונטען פרק ח

א. כל המטלטלין בחזקת זה שהן תחת ידו, אף על פי שהביא התובע עדים שהמטלטלין האלו ידועין לו. פיצד: בגד זה או כלי זה שבידך או שבתוך ביתך, שלי הוא ואני הפקדתי אצלך, או השאלתי לך, והרי העדים שהן יודעין אותו מקדם ברשותי, והנתבע אומר לא כי, אלא אתה מכרתו לי או נתתו לי במתנה הרי זה הנתבע נשבע הסת, ונפטר. טען שהוא משכון בידו יכול לטען, עד כדי דמיו; ונשבע בנקיטת חפץ, ונוטל כמו שבארנו.

ב. במה דברים אמורים, בדברים שאין עשויין להשאיל ולהשפיר, כגון בגדים ופרות וכלי תשמיש הבית ודברים שלסחורה וכיוצא בהן. אבל דברים העשויין להשאיל ולהשפיר אף על פי שהן תחת ידו שלזה, ואף על פי שלא השאיל לו כלי זה ולא שכרו לו בעדים הרי הן בחזקת בעליהן.

ג. פיצד: ראובן שהיה לו כלי העשוי להשאיל ולהשפיר, ויש לו עדים שהוא ידוע לו, והרי אותו הפלי תחת יד שמעון,

וְרֹאוּבֵן טוֹעֵן שֶׁהוּא שְׂאוּל אוֹ שְׁכוּר, וְשִׁמְעוֹן טוֹעֵן אֶתָּה מְכַרְתּוֹ לִי, אֶתָּה נָתַתּוֹ לִי בַּמִּתְנָה, אוֹ מִשְׁכַּנְתּוֹ בְּיַדִּי אֵינּוּ נֶאֱמָן; אֲלֹא רֹאוּבֵן נוֹטֵל כָּלִיו, וְנִשְׁבַּע הָסֵת עַל טַעֲנַת שִׁמְעוֹן. וְאֶפְלוּ מִת שִׁמְעוֹן, הָרִי רֹאוּבֵן נוֹטֵל כָּלִיו. וְהוּרּוּ הַגָּאוֹנִים שִׁישְׁבַּע הָסֵת, לְפִי שְׁטוּעָנִין לְיֹורֶשׁ.

ד. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהִיָּה כָּלִי זֶה נִרְאָה וְעוֹמֵד בְּיַד שִׁמְעוֹן. אָבֵל אִם טַעֵן רֹאוּבֵן, וְאָמַר לְשִׁמְעוֹן כָּלִי פָּלוּנִי יֵשׁ לִי אֶצְלָךְ וְשְׁכוּר הוּא, הוֹצִיאוּ אֵלַי, וְהָרִי יֵשׁ לִי עֲדִים שֶׁהוּא יָדוּעַ לִי, וְאָמַר לוֹ שִׁמְעוֹן אֶתָּה מְכַרְתּוֹ לִי, אֶתָּה נָתַתּוֹ לִי בַּמִּתְנָה נֶאֱמָן, וְנִשְׁבַּע שִׁמְעוֹן הָסֵת וְנִפְטָר: מִתּוֹךְ שִׁיכוֹל לוֹמַר לֹא הָיוּ דְּבָרִים מַעוֹלָם, וְאֵין בְּיַדִּי כָּלִי זֶה נֶאֱמָן לוֹמַר יֵשׁנּוּ אֶצְלִי, וְאֶתָּה מְכַרְתּוֹ לִי.

ה. אֵין כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ אֲמוּרִים, אֲלֹא בְּשֶׁהִיָּה בַּעַל הַכָּלִי טוֹעֵן אֲנִי הַפְּקָדְתִּיו אֶצְלָךְ אוֹ הִשְׁאֵלְתִּיהוּ לָךְ. אָבֵל אִם טַעֵן שְׁכָלִי זֶה הָיָה שְׁלוֹ וְנִגְנַב אוֹ אָבֵד אוֹ נִגְזַל, וְהִבִּיא עֲדִים שֶׁהוּא יָדוּעַ לוֹ, וְזֶה שֶׁהוּא תַּחַת יָדוֹ אוֹמַר אֵינִי יוֹדֵעַ, אָבֵל אַחֲרִים מְכַרוּהוּ לִי אוֹ נִתְּנוּהוּ לִי בַּמִּתְנָה אִף עַל פִּי שֶׁהוּא מְדַבְּרִים הָעֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר, מַעֲמִידִין אֶת הַכָּלִי בְּיַד זֶה שֶׁהוּא בְּיָדוֹ; וְאֵינּוּ נִשְׁבַּע כָּלָל, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ טוֹעֵן.

ו. יֵצֵא לְבַעָלִים הָרֹאשׁוֹנִים חֲזָקָה שֶׁנִּגְנְבוּ כְּלִיהֶן יִשְׁבַּע זֶה בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ כְּמָה הוֹצִיא, וְיִטַּל, וְיִחְזִיר הַכָּלִי לְבַעָלִים הָרֹאשׁוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בַּהֲלָפוֹת גִּנְבָּה. טַעֵן אֶתָּה מְכַרְתּוֹ לִי, אֶתָּה נָתַתּוֹ לִי בַּמִּתְנָה אִף עַל פִּי שִׁיֵּצֵא לוֹ שֵׁם גִּנְבָּה אִם לֹא הָיָה מְדַבְּרִים הָעֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר, הָרִי זֶה נִשְׁבַּע הָסֵת וְיַעֲמֵד הַכָּלִי בְּיָדוֹ.

ז. מִכָּאֵן אֶתָּה לְמַד, לְכָל מִי שִׁישׁ מִטְּלָטְלִין בְּיָדוֹ, אִף עַל פִּי שִׁיכוֹל לוֹמַר לְקוֹחִין הֵן בְּיָדִי, וְיִשְׁבַּע הָסֵת וְיִפְטֹר אִם אָמַר שְׁלֹךְ הֵן, אָבֵל אֶתָּה חַיֵּב לִי כֶּךָ וְכֶךָ יִשְׁבַּע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ וְאַחֵר כֶּךָ יִטַּל, כְּדִין כָּל הַנִּשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין.

ח. מִי שֶׁהָיוּ בְּיָדוֹ דְּבָרִים הָעֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר אִף עַל פִּי שֶׁהוּדָה וְאָמַר לוֹ, יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהָיוּ שְׁלֹךְ, אָבֵל פָּלוּנִי מְכָרָם לִי, אוֹ נִתְּנָם לִי בַּמִּתְנָה אֵין מוֹצִיאִין אוֹתָן מִיָּדוֹ, אֶפְלוּ הִבִּיא זֶה עֲדִים שֶׁהָיוּ יָדוּעִין לוֹ: שְׂאָדָם עָשׂוֹי לְמַכּוֹר אֶת כָּלִיו.

ט. טַעֵן זֶה עָלָיו וְאָמַר, אֲנִי הִשְׁכַּרְתִּים לָךְ, אוֹ הִשְׁאֵלְתִּים לָךְ מוֹצִיאִין אוֹתָן מִיָּדוֹ. וְאִם הָיוּ מְדַבְּרִים שְׂאִין עֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר הָרִי זֶה נִשְׁבַּע הָסֵת שְׁלֹא הִשְׁאִיל לוֹ וְלֹא הִשְׁפִּיר לוֹ, אֲלֹא מִפָּלוּנִי לָקַח; וְיַעֲמֵד כָּלִיו בְּיָדוֹ.

י. אֵל תַּטְעָה בֵּין דְּבָרִים הָעֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר, לְדְּבָרִים שֶׁדִּרְכָּן לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר, כְּמוֹ שֶׁטָּעוּ רַבִּים וּגְדוֹלִים: שְׁכָל הַדְּבָרִים רְאוּיִין לְהִשְׁאִיל, וְדִרְכָּן לְהִשְׁאִיל; אֶפְלוּ חֲלוּקוֹ שְׁלֹאדָם, וּמִצָּעוֹ, וּמִטָּתוֹ רְאוּיִין לְהִשְׁאִיל. אָבֵל דְּבָרִים הָעֲשׂוּיִין לְהִשְׁאִיל וּלְהִשְׁפִּיר הֵם הַכָּלִים שֶׁבָּנִי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה עוֹשִׂין אוֹתָן מִתַּחֲלַת עֲשִׂיתָן, כְּדִי לְהִשְׁאִילָן וּלְהִשְׁפִּירָן וְלִטַּל שְׂכָרָן, וְהָרִי הֵן לְבַעֲלִיהֶן, כְּמוֹ קֶרֶקַע שְׂאוּכָל פְּרוּתִיהָ וְהַגּוֹף קִים.

יא. כֶּךָ אֵלּוּ הַכָּלִים, עֵיקַר עֲשִׂיתָן כְּדִי לְהַנּוֹת בְּשִׂכָּרָן כְּגוֹן הַיּוֹרוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁלִּנְחָשֶׁת שֶׁמִּבְשָׁלִין בָּהֶן בְּבֵית הַמִּשְׁתָּאוֹת, וּכְגוֹן

חלי הנחשת הטוח בזהב ששוכרין אותו לפלה להתקשט בו: שעיקר עשית אלו הכלים אינן למכירת עצמן, ולא להשתמש בהן בעל הבית בביתו, אלא להשאילן לאחרים כדי להנות כנגדן, או להשפירן ולטל שכרן.

יב. וכן אם היה לאדם כלי משאר הכלים, ויש לו עדים שהוא משכירו תמיד ומשאילו, והחזק לו שהוא להשאיל ולהשכיר הרי הוא בכלים העשויין להשאיל ולהשכיר. וכלי שהפסדו מרבה משכרו, ובני אדם מקפידין עליו שלא ישאלו אותו הרי הוא בחזקת שאינו עשוי להשאיל ולהשכיר, כגון סכין שלשחיטה; לפיכך אפלו באו עדים שהשאילו, או השכירו זה אין מבטלין בהן חזקתו, אלא הרי הוא ככל הכלים.

יג. ראיה לדברינו, שהרי רבא הוציא זוג שעושין בו הסרבל וספר הגדה, בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר; ולולי שנתברר לו בעדים שהן מדברים העשויים להשאיל ולהשכיר, לא הוציאו מתחת יד היתומים. הא שאר הזוגות, ושאר הספרים אינן בכלל דין זה, אף על פי שהן ראויין להשאיל ולהשכיר. ודבר זה עיקר גדול בדין, והוא דבר שלטעם שראוי לסמוך עליו ולדון בו, וברור הוא למוצאי דעת, וראוי לדין לשום אותו לנגד עיניו ולא ילוז.

הלכות טוען ונטען פרק ט

א. האמן אין לו חזקה בכלים שתחת ידו, אחד כלים העשויין להשאיל ולהשכיר ואחד שאר כלים. כיצד: ראה כליו ביד האמן, והביא עדים שהן יודעין שהכלי זה שלו, והוא טוען ואומר לתקן נתתיו לך, והאמן אומר לא בא לידי אלא במכירה או במתנה, או שטען אתה נתתו לי, אתה מכרתו לי אחר שבא לידי לתקנו אף על פי שמסרו לו שלא בעדים בעל הכלי נאמן, ומוציאין אותו מיד האמן; וישבע בעל הבית הסת על טענתו.

ב. ויש גאונים שדנו, אף על פי שלא הביא בעל הבית עדים שזה הכלי שלו, הואיל וראה כליו, והרי האמן מודה לו שהיה שלו, ומכרו לו אין האמן נאמן; אבל אם אמר לא היו דברים מעולם, ושלי הוא כלי זה נאמן האמן, ונשבע הסת. ואם הביא בעל הבית עדים שהכלי הזה ידוע לו, אין האמן נאמן. ודין זה פלא הוא בעיני.

ג. לא ראה הכלי ביד האמן, אלא טען ואמר, כלי פלוני נתתיו לך לתקן, והאמן אומר חזרת ומכרתו לי, או נתתו לי האמן נשבע הסת ונפטר, מתוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם. ואפלו מסרו לו לתקן בעדים הרי האמן נאמן, מתוך שיכול לומר החזרתיו לך: שהמפקיד אצל חברו בעדים, אינו צריך להחזיר לו בעדים. לפיכך נשבע האמן הסת ונפטר, ואין מחיבין אותו להוציא הכלי. ואם הוציאו הואיל ונראה הרי בעל הבית מביא עדים שהוא שלו ונוטלו, אף על פי שמסרו לו בלא עדים כמו שבארנו.

ד. לפיכך אם טען האמן ואמר, שתים קצצת לי בשכרי, ובעל הבית אומר לא קצצתי לך אלא אחת אם היה הכלי נראה

בפניהם הואיל והאמן אין לו בו חזקה, ואינו יכול לטען שהוא לקוח בידו, הרי בעל הבית נשבע בנקיטת חפץ על הקציצה כמו שבארנו בשכירות, ונותן. ואם אין הכלי נראה בפניהם הואיל והאמן נאמן לומר לקוח הוא בידי, יכול לטען עד כדי דמיו, ונשבע בנקיטת חפץ ונוטל, בדרך כל הנשבעין ונוטלין כמו שבארנו.

ה. אמן שירד מאמנותו וכן האמן הרי הן כשאר כל אדם, ויש להן חזקה בכל המטלטלין כמו שבארנו.

ו. מי שנכנס לביתו של חברו בפני בעל הבית, ויצא וכלים טמונין לו תחת כנפיו, והעדים רואין אותו, ולאחר זמן תבעו בעל הבית ואמר לו, החזר לי כלי שהשאלתיך והרי העדים, והוא אומר לקוחין הן בידי אינו נאמן. ונשבע בעל הבית הסת על טענתו שלא מכרן ולא נתנן, ויחזרו הכלים לבעלים.

ז. במה דברים אמורים, בבעל הבית שאינו עשוי למכר את כליו, וזה שהוציא הכלים תחת כנפיו, אין דרכו להצניע, ואותן הכלים, אין דרך בני אדם להצניען; לפיכך חייב להחזיר, לפי שלא הצניען אלא לכפר בהן. אבל בעל הבית העשוי למכר את כליו אף על פי שאין זה צנוע, ואין דרך אותן הכלים להטמינן תחת הכנפים הרי זה נשבע הסת שהן לקוחין בידו.

ח. וכן אם יצא בהן מגלין בפני עדים אף על פי שאין בעל הבית עשוי למכר את כליו הרי זה נאמן לומר לקוחין הן בידי, שמה נצרכו לו מעות ומכר: ובלבד שלא יהיו, מדברים העשויין להשאיל ולהשכיר.

ט. אבל דברים העשויין להשאיל ולהשכיר לעולם הן בחזקת בעליהן, כמו שבארנו. ואף על פי שהוציאן מגלין, ואף על פי שבעל הבית הזה עשוי למכר את כליו, הואיל ויש לו עדים שזה הכלי העשוי להשאיל ולהשכיר בלבד ידוע הוא לו, מוציאין אותו מיד זה על כל פנים: עד שיביא ראיה שמכרו לו, או נתנו לו במתנה פקדונות.

י. אפלו מת זה שהכלי תחת ידו, מוציאין אותו מיד היורש בלא שבועה שפיון שאין לאביו לטען שלקחו או שהוא משכון, כן אין זה יכול להשביעו. ואם טען היורש טענת ודאי, ואמר בפני נתנו לאבי או מכרו לו הרי בעל הבית נשבע הסת, כשאר כל הנשבעין. וכבר בארנו שיש מי שהורה שישבע בעל הבית הסת, ואחר כך יחזיר כליו מיד היורש; ואין דעתי נוטה לזה.

יא. מי שלקח קרדם ואמר, הריני הולך לגזר דקלו שלפלוני שמכרו לי, וכרת את הדקל הרי זה בחזקתו: שאין אדם מעיז פניו, וכורת אילן שאינו שלו. ואם טענו הבעלים שלא מכרוהו נשבע זה הכורת הסת שהוא שלו, ונפטר: פיון שנכרת, הרי הוא כשאר מטלטלין.

יב. וכן היורד לשדה חברו, ואכל פרותיה שנה או שנתיים, והבעלים טוענין שזה ירד שלא ברשות וגזלן הוא, ואכל והרי עדים שאכל, והיורד אומר ברשותך ירדתי לאכל פרותיה הרי זה האוכל נאמן, ונשבע הסת על כך: חזקה היא שאין אדם מעיז פניו, ואוכל פרות שאינן שלו.

יג. אף על פי שהקרקע בחזקת הבעלים, אין הפרות בחזקת

הַבְּעָלִים: שְׁאִין אָדָם מוֹכֵר פְּרוֹת שְׂדֵהוּ בַשָּׁטֶר כְּדִי שְׁנֹאמֵר לָזֶה שְׁאֶכֶל, הֵבֵא שְׁטָרָךְ. וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר שְׁאֵם אָכַל פְּרוֹתֶיהָ שְׁנִים רַבּוֹת שְׁמִתוֹךְ שְׁיִכּוֹל לוֹמַר לְקוֹחָהּ הִיא בְּיַדִּי נֶאֱמָן לוֹמַר לְפְרוֹת בְּלָבָד יִרְדְּתִי, וַיִּשְׁבַּע הֶסֶת.

יֵד. שְׁנִים שֶׁהָיוּ אוֹחֲזִין בְּכָלִי אֶחָד, אוֹ שֶׁהָיוּ רוֹכְבִין עַל גְּבִי בַּהֲמָה, אוֹ אֶחָד רוֹכֵב וְאֶחָד מְנַהִיג, אוֹ יוֹשְׁבִין בְּצַד עֲרֻמָּה שְׁלַחֲטִים הַמִּנְחַת בְּסִמְטָה אוֹ בַּחֲצַר שְׁלִשְׁנֵיהֶם זֶה אוֹמֵר הַכֹּל שְׁלִי, וְזֶה אוֹמֵר הַכֹּל שְׁלִי כָּל אֶחָד מִשְׁנֵיהֶן נִשְׁבַּע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ שְׁאִין לוֹ בָּזָה הַדָּבָר פָּחוֹת מִחֲצִיו, וַיַּחֲלֶקנוּ. וְשִׁבּוּעָה זֹאת תִּקְנַת חֲכָמִים הִיא, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד תּוֹפֵס בְּטָלִיתוֹ שְׁלַחֲבָרוֹ, וְנוֹטֵל בְּלֹא שְׁבּוּעָה.

טו. זֶה אוֹמֵר כָּלָה שְׁלִי, וְזֶה אוֹמֵר חֲצִיָּה שְׁלִי הָאוֹמֵר כָּלָה שְׁלִי יִשְׁבַּע שְׁאִין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה חֻלְקִים, וְהָאוֹמֵר חֲצִיָּה שְׁלִי יִשְׁבַּע שְׁאִין לוֹ בָּהּ פָּחוֹת מִרְבִּיעַ; וְזֶה נוֹטֵל שְׁלוֹשָׁה חֻלְקִים, וְזֶה נוֹטֵל רְבִיעֶה.

טז. מִכָּאן אֵתָּה לִמַּד לְכָל הַנִּשְׁבָּעִין לְטַל, בֵּין שְׁבּוּעָה קֹלָה בֵּין שְׁבּוּעָה חֲמוּרָה שְׁאִינוּ נִשְׁבַּע עַל מָה שְׁטוּעֵן, אֵלֹא עַל מָה שְׁנוֹטֵל, אֵף עַל פִּי שְׁטוּעֵן יוֹתֵר.

יז. הָיוּ שְׁנִים אֲדוּקִין בְּטָלִית, זֶה אוֹמֵר כָּלָה שְׁלִי וְזֶה אוֹמֵר כָּלָה שְׁלִי זֶה נוֹטֵל עַד מְקוֹם שִׁידוֹ מַגְעַת, וְזֶה נוֹטֵל עַד מְקוֹם שִׁידוֹ מַגְעַת; וְהַשָּׂאֵר חוֹלְקִין בְּשׁוּוֹה, אַחֵר שְׁנִשְׁבָּעִין. וַיֵּשׁ לְכָל אֶחָד לְגַלְגַּל עַל חֲבָרוֹ, שֶׁכָּל מָה שְׁנוֹטֵל בְּדִין נָטַל.

יח. הָיָה זֶה אוֹחֲזֵי בַחוּטִין שְׁבִשְׁפַת הַטָּלִית, וְזֶה בַחוּטִין שְׁבִשְׁפָה הָאַחֶרֶת חוֹלְקִין כָּלָה בְּשׁוּוֹה, אַחֵר שְׁנִשְׁבָּעִין. וְכָל חֻלְקָה הָאֲמוּרָה כָּאֵן לְדָמִים לֹא שִׁיפְסִידוּ עֲצָמוֹ שְׁלִכְלִי אוֹ שְׁלִטָּלִית, אוֹ שִׁימִיתוּ הַבְּהֵמָה.

יט. הָיָה הָאֶחָד אוֹחֲזֵי אֶת כָּלָה, וְזֶה מִתְאַבֵּק עִמּוֹ וְנִתְלָה בָּהּ הָרִי זֶה בַּחֲזָקַת הָאוֹחֲזֵי אֶת כָּלָה. בָּאוּ שְׁנֵיהֶם אֲדוּקִין בָּהּ, וְשִׁמְטָה הָאֶחָד מִיַּד חֲבָרוֹ בְּפָנֵינוּ, וְשָׁתַק הַשְּׁנִי אֵף עַל פִּי שְׁחִזֵּר וְצוּחַ, אִין מוֹצִיאִין אוֹתָהּ מִיָּדוֹ: בֵּינָן שְׁשָׁתַק בַּתְּחִלָּה, הָרִי זֶה כְּמוֹדָה לוֹ. חִזֵּר הַשְּׁנִי וְתִקְפָּה מִן הָרֹאשׁוֹן אֵף עַל פִּי שְׁהִרְאשׁוֹן צוּחַ מִתְּחִלָּה וְעַד סוּף, חוֹלְקִין.

כ. בָּאוּ שְׁנֵיהֶם אֲדוּקִין בְּטָלִית, וְאִמְרָנוּ לָהֶם צֵאוּ וְחֻלְקוּ אֶת דְּמִיָּה יֵצְאוּ וְחִזְרוּ, וְהָרִי הִיא תַּחַת יָד אֶחָד מֵהֶן, זֶה טוּעֵן הוֹדָה לִי וְנִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה, וְזֶה טוּעֵן שְׁכַרְתִּיהָ לוֹ, אוֹ נִתְגַּבֵּר עָלַי וְחִטְפָּה הַמוֹצִיא מִחֲבָרוֹ, עָלָיו הָרְאִיָּה. וְאִם לֹא הִבִּיא רְאִיָּה יִשְׁבַּע זֶה שֶׁהִיא כָּלָה בְּיָדוֹ הֶסֶת שֶׁהִיא שְׁלוֹ, וַיִּפְטֹר. וְכֵן כָּל כְּיוּצָא בְּזֶה.